

ΤΖ. ΤΖ. ΚΕΪΛ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΛΟΓΗ

Περσικός ιμπεριαλισμός,

Μέσα από τα μάτια ενός παιδιού που το πήραν αιχμάλωτο από τη Λήμνο ξετυλίγει η Μαρία Λαμπαδαρίδου - Πόθου στο «**Ξύλινο τείχος**» όλο το έπος του αρχαίου κόσμου αλλά και το αίνιγμα - δράμα της ύπαρξης

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΕΛΕΝΗ ΓΚΙΚΑ
elgika@pegasus.gr

Στο «Πήραν την πόλη, πήραν την...» οι τελευταίες μέρες της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, λεπτό προς λεπτό «η ύστατη αγωνία των τελευταίων ημερών της πολιορκίας της Βασιλίδας Πόλης». Ο «διορισμένος χρόνος».

Στην «Εκτη Σφραγίδα» η γοητεία του Ανεξήγητου και του Υπερφυσικού. Ο ζωντανός Τόπος.

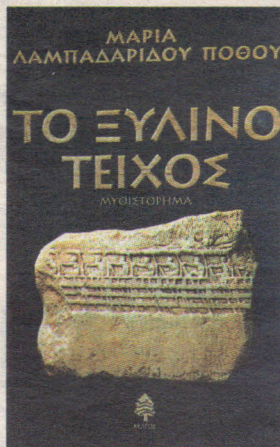
Στον «Αγγελο της Στάχτης», ο κόσμος των ψυχών κι ο καθημερινός παρών χρόνος. Περιπλανώμενος ανάμεσα σ' αυτόν και στην αιωνιότητα ο ήρωάς της, μέχρι να γίνει άγγελος.

Διότι πρώτιστο μέλημα της Μαρίας Λαμπαδαρίδου-Πόθου και στο Ιστορικό Μυθιστόρημα, είναι πάντοτε ο διαρκής και ενιαίος χρόνος, το αμετάβλητο της ύπαρξης και της ζωής.

Μηδικόί Πόλεμοι

Και το καινούργιο της, μυθιστόρημα, «Το Ξύλινο Τείχος», επίσης, ιστορικό. Στις περισσότερες από εξακόσιες σελίδες του, οι Μηδικόί Πόλεμοι και η καμπύλη του χρόνου. Η θυσία των Θερμοπυλών και η άνιση σύγκρουση της ναυμαχίας της Σαλαμίνας, η στρατηγική ευφυΐα του Θεμιστοκλή και το μαρτύριο του Αριστόδημου του τρέσα.

Οχημά της στον χρόνο και αφηγητής, ένας ειλώτας, ο Αλκαμένης ο Λήμνιος, καθόλου τυχαία. «Αντίδωρος Λή-

«**ΤΟ ΞΥΛΙΝΟ ΤΕΙΧΟΣ**» της Μαρίας Λαμπαδαρίδου-Πόθου. Εκδ. «Κέδρος», σελ. 611, τιμή: 22 ευρώ.

μνιος μόνος αυτομολέει» συναντά στον Ηρόδοτο. Η συγγραφέας παρ' ότι προσέγγισε την ιστορία της «μυθικά» όπως αποκαλύπτει, για χρόνια αναζητούσε τις βασικές της πηγές. Ηρόδοτος, Πλούταρχος αλλά το πιο ζωντανό υλικό της η τραγωδία του Αισχύλου «Πέρσες».

Αλλά ο αφηγητής και ήρωάς της στο «Πήραν την πόλη, πήραν την» ο Πορφύριος, Λήμνιος ήταν κι αυτός.

Μέσα από τα μάτια ενός παιδιού που το πήραν αιχμάλωτο από τη Λήμνο, επιλέγει η συγγραφέας να ξετυλίγεται όλο το έπος του αρχαίου κόσμου. Αλλά και όλο το αίνιγμα και το δράμα της ανθρώπινης ύπαρξης. Διότι η ανθρώπινη αλαζονεία, η ύβρις, τα διλήμματα, η αγωνία, ο πόνος, ο φόβος του θανάτου και «το ιερό που σημαδεύει την ψυχή» είναι πράγματα που παραμένουν αναλλοίωτα στην αλλαγή. Ο χρόνος μοιάζει να μην τα αγγίζει καθόλου.

Και στην ιστορία της αυτό ακριβώς η

συγγραφέας κατορθώνει να δώσει: την ανθρώπινη διάσταση με έναν τρόπο βαθύ, σχεδόν σωματικό, αποκαλυπτικό.

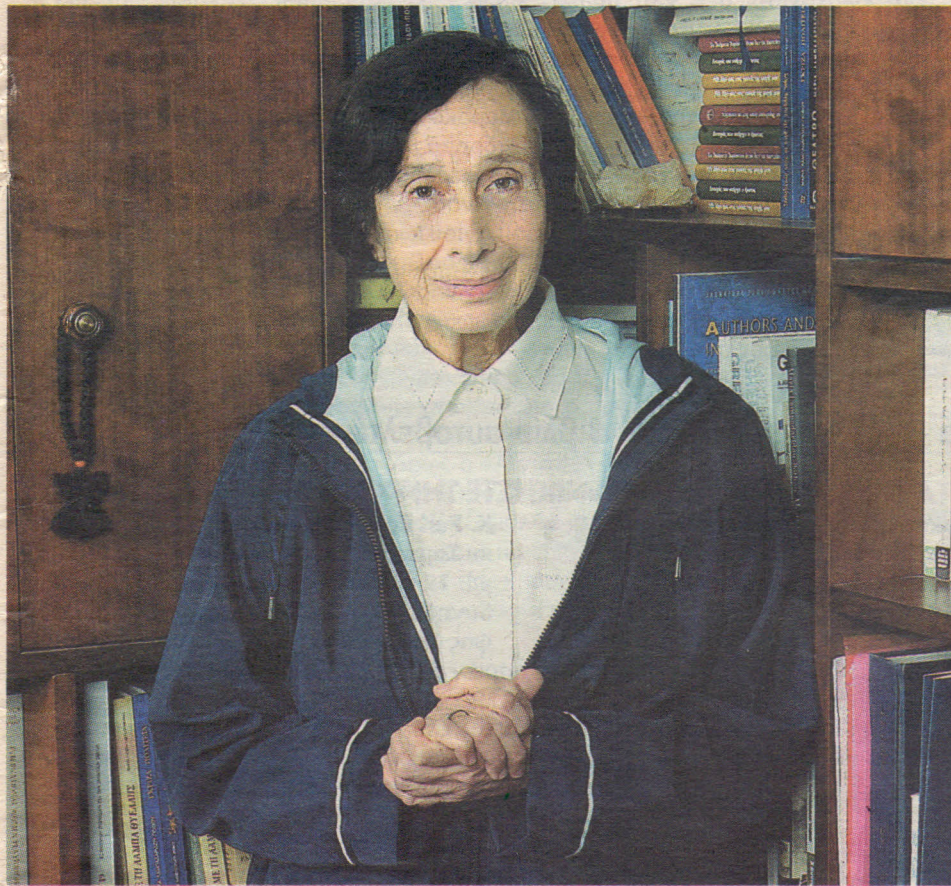
Η αναβίωση της κλειστής και αυστηρής Σπάρτης -αντίληψη και φιλοσοφία και σκληρή πειθαρχία ζωής- από τα πιο δυνατά σημεία του βιβλίου. Αλλά αυτό που είναι η ειδικότης της συγγραφώως είναι η ανθρώπινη ψυχή. Η οδύνη της ύπαρξης και το μακρύ της ταξίδι μέσα στον χρόνο που υπάρχει στα περισσότερα από τα ποιητικά ή πεζά της βιβλία και η αίσθηση του διαρκούς και πανταχού παρόντος όντως χρόνου, δεν έχουν από κανέναν τόσο καλά εκφραστεί. Η θέα στο αθέατο είναι η συνεχής συγγραφική της θέαση.

«Αν και ιστορικό μυθιστόρημα, λέω πως το έγραψα μυθικά. Και κάθε μυθική περιπλάνηση είναι ταυτόχρονα και αναγωγή της ψυχής στον εαυτό της, στην πολλαπλότητα της αυτογνωσίας της», αναγνωρίζει.

«Όπου "μύση" είναι μια λέξη που δεν ερμηνεύεται, βιώνεται μόνο σε απόλυτα προσωπική εμπειρία. Θα μπορούσα να πω ότι είναι μια εσωτερική άσκησις ή εσωτερική γνώση, η συμμετοχή στο αόρατο ή ορατό "γίνεσθαι" των πραγμάτων. Θα μπορούσα να πω ακόμα ότι είναι η κατάκτηση της γνώσης του απόκρυφου, του μυστηριακού. Κι όταν λέω πως γράφω τα μυθιστορήματά μου «μυθικά» ή και διαισθητικά, εννοώ την καταβύθιση μέσα μου, σε εκείνη την εσωτερική όραση ή διόραση», παραδέχεται.

Κάτι που ο αναγνώστης βεβαίως το εισπράττει σαν ένα διπλό ταξίδι ταυτό-

... σύγχρονη ύβρις...

ΠΡΩΤΙΣΤΟ ΜΕΛΗΜΑ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΟΥ - ΠΟΥΟΥ
και στα ιστορικά μυθιστορήματά της είναι ο διαρκής και ενιαίος χρόνος, το αμετάβλητο της ύπαρξης και της ζωής.

χρονα, εξωτερικό κι εσωτερικό: στον χρόνο και στα τότε σπουδαία και καθοριστικά γεγονότα με τα βασικά τους να επαναλαμβάνονται και στην ψυχή που ως καταλύτης ακόμα και αν τα α-νυλαμβάνεται δεν τα αποφεύγει.

Ενα βιβλίο που ξεκινά από την επιστροφή του Αριστοδήμου του τρέσα, του άνανδρου στην πόλη της Σπάρτης και φτάνει ως το Νεκρομαντείο, που κατορθώνει να ρίξει γέφυρες ανάμεσα στον διορισμένο χρόνο και στον παρόντα, τον καθημερινό, που διασχίζει την

ανθρώπινη περιπέτεια κι αγγίζει το μυστήριο του Κάτω Κόσμου. Διότι «η ζωή κυλά αμφίδρομη. Λες και οι πηγές της συναντιούνται κάπου με τις πηγές του Αχέροντα».

Μια ιστορία που κρατά τους κωδικούς, τις λύσεις, πολλά κλειδιά της ανθρώπινης περιπέτειας. Κι απεικονίζει τη σύγχρονη ύβρι ξαναζωντανεύοντας σε όλες τις αποχρώσεις, εκείνη την πρώτη, την παλιά. Διότι ο περσικός ιμπεριαλισμός δεν γίνεται παρά σε όλους μας κάτι να θυμίζει.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

■ **Γεννήθηκε** στη Μύρινα της Λήμνου. Είναι πτυχιούχος της Παντείου και της Σορβόνης, όπου, με υποτροφία της γαλλικής κυβέρνησης, σπούδασε αισθητική και ιστορία θεάτρου.

■ **Εχει γράψει** μυθιστορήματα, ποίηση, διηγήματα, δοκίμιο και θέατρο. Θεατρικά της έργα έχουν παιχτεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Βιβλία της έχουν μεταφραστεί και εκδοθεί στα γαλλικά, σουηδικά, αγγλικά και διδάσκονται σε πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού.

■ **Εχει τιμηθεί** με τα βραβεία της Ομάδας των Δώδεκα, της Ακαδημίας Αθηνών, του Ιδρύματος Ουράνη. Η ποιητική της συλλογή «Μυστικό Πέρασμα» προτάθηκε το 1991 από το υπουργείο Πολιτισμού για το Αριστείο της Ευρώπης. Το «Ξύλινο Τείχος» είναι το δέκατο πέμπτο μυθιστόρημά της.

■ **Εχει γράψει** μεταξύ πολλών άλλων, τα μυθιστορήματα: «Γκρίζα πολιτεία», «Η Μαρούλα της Λήμνου», «Σώμα θυμίσου όχι μόνο το πόσο αγαπήθηκες», «Με τη λάμπα θυέλλης», «Πήραν την Πόλη, πήραν την», «Η Εκπη Σφραγίδα», «Ο Άγγελος της Στάχτης», «Η Επέτειος των Ρόδων», «Ο ιερός ποταμός», «Το Οραμα του Αλέξη Φερά» κ.α.

■ **Τις ποιητικές συλλογές:** «Συναντήσεις», «Σπουδή», «Μικροί κόσμοι», «Τοπία εφηβείας», «Το Φως του προσώπου σου», «Στους προδομένους καιρούς μας», «Το παιδάκι εκείνο ήταν ένα άστρο που έσβησε», «Περπατώ και ονειρεύομαι», «Μυστικό Πέρασμα», «Επί πτερύγων ανέμων», «Και θέα προς το Αμίλητο»...